

Communicatieve redzaamheid gr 1,2

bron: toets & observatielijsten, Anita Cremer & Marianne Verweij, 2010

Spraaktaalontwikkeling

A1. Spraakproductie

Belemmerende factoren

Articulatie	☐ ☐ ☐	Het kind spreekt onduidelijk en is moeilijk/slecht te verstaan Spreekt minder verstaanbaar bij opwinding/ enthousiasme Laat letters en/of lettergrepen weg in meerlettergrepige woorden bv. tap ipv trap te--visie, fo--toestel
Aansturing/planning van de spraak	☐ ☐	Maakt zoekende bewegingen in de mond Een goede uitspraak lukt soms wel / soms niet

A2. Spraakperceptie

Snelheid van informatieverwerking	☐	Heeft meer tijd nodig om verbale informatie te verwerken, bv het kind is de draad snel kwijt
Luisteren en achtergrondruis	☐	Het kind heeft last van achtergrondlawaai, bv. schuiven van stoelen, geschuifel van voeten
Auditieve vaardigheden	☐ ☐ ☐ ☐	Het kind kan geen rijmwoord maken bij een gegeven woord Kan de eerste letter in een woord slecht herkennen in een woord Onthoudt bij een eenvoudig opzegversje/ liedje lang niet alle woorden Kan 4,5 losse woorden niet goed nazeggen

A3 Taal. Grammaticale kennis

Woordvormen	☐ ☐	Het kind past verbuigingsregels voor verkleinwoorden en meervouden vaak verkeerd toe, in vergelijking met leeftijdsgenoten Past vervoegingregel voor werkwoordsvormen vaker verkeerd toe in vergelijking met leeftijdsgenoten
Zinsbouw	☐ ☐ ☐	De zinnen bestaan veelal uit maar 3-5 woorden. Het kind gebruikt vaak de verkeerde woordvolgorde in de zinnen Spreekt in onvolledige zinnen; zinsdelen of woorden worden vaak weggelaten

A4 Taal. Lexicaal-semantische kennis

Woordvindingsmoeilijkheden	☐	Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Woordenschat	☐ ☐ ☐	De woordenschat is klein in vergelijking met leeftijdsgenoten; Heeft moeite met het leren van nieuwe woorden omdat het meer oefening en herhaling nodig heeft Het kind gebruikt regelmatig te algemene termen bv. "dat ding gaat zo doen"
Taal-denken Materiaal: bijlage 1	☐ ☐	Het kind kan een verhaaltje van vier plaatjes niet goed op volgorde leggen. Vertellen bij de plaatjes: het kind 'somt op' wat het ziet en legt geen verbanden
Taalbegrip	☐	Informatie wordt niet goed begrepen; bv. een verhaal of instructie

De ander begrijpen

Belemmerende factoren

Taalbegrip - zinsontwikkeling - woordenschat	☐ ☐	Mondelinge informatie wordt onvoldoende begrepen door gebrekkige grammaticale kennis Begrijpt mondelinge informatie niet goed door een te lage woordenschat
Informatieverwerking, taal- en instructiebegrip	☐ ☐	Een grote hoeveelheid verbale informatie wordt slecht begrepen; bv. een verhaal/ instructie of een gesprek. Het kind kan het al snel niet meer volgen en haakt af Verbanden uitgedrukt dmv voegwoorden en verwijzwoorden worden niet goed geïnterpreteerd. bv. mijn jas is kletsnat, en mijn broek ook!
Reageren op talig aanbod	☐ ☐	Informatieverwerking is te traag of te zwak om talig aanbod effectief toe te passen en om aan het gesprek deel te kunnen nemen Heeft op hem/haar afgestemde herhaling nodig; instructie/informatie en moet expliciet gemaakt worden met eenvoudige taal

Begrijpen anderen het kind?

Zinsontwikkeling Gespreksinhoud	☐ ☐	Anderen begrijpen het kind niet goed door gebrekkige grammaticale kennis Kan zijn spreekbedoelingen niet goed verwoorden; kan de volgorde van gebeurtenissen niet goed uitdrukken want de zinsbouw is te zwak
Woordenschat	☐	Wordt niet goed begrepen door onvoldoende woordenschat
Woordvindingsmoeilijkheden	☐	Kan regelmatig niet op een "bekend" woord komen en zegt vaak bv. 'hoe heet dat ook al weer?' of 'zo'n ding'
Verstaanbaarheid	☐	Wordt niet goed begrepen doordat hij/zij slecht verstaanbaarheid spreekt
Verhaalopbouw	☐	Maakt lijn van verhaal slecht duidelijk (wie, wat dan en de afloop). Er is te weinig samenhang

Gespreksdeelname

Actief deelnemen aan het gesprek	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Neemt weinig/niet actief deel aan een (kring)gesprek Zegt bij het geven van antwoord op een vraag al snel "weet ik niet" Reageert niet op klassikaal gestelde vragen Het kind doet uit zichzelf nauwelijks voorstellen Neemt weinig/niet deel aan het gesprek omdat de verstaanbaarheid een probleem geeft.
Overleggen/ converseren	☐ ☐ ☐	Vraagt weinig/niet om uitleg/ herhaling of geeft zelf een verklaring of uitleg Geeft antwoord in korte zinnen en vaak zelfs alleen met bv. ja, nee, goed Reageert weinig/niet op vragen van anderen
Verbale weerbaarheid	☐ ☐ ☐	Snel en vloeiend reageren op wat er wordt gezegd is moeilijk, doordat er weinig tijd is voor informatieverwerking, want het antwoord formuleren moet snel. Durft en kan de taal niet goed gebruiken bij (kring)gesprekken Durft en kan de taal niet goed te gebruiken bij conflicten